

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun, Nicolae Craiu,
Mariana Pitic,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, împotriva sentinței Tribunalului Militar „*Voroșilovgradskogo Garnizona*”, URSS, din 26 februarie 1945 și deciziei Tribunalului Militar „*Iujno-Uraliskogo voennogo okruga*”, URSS, din 10 decembrie 1954, în cauza penală privind condamnații

Colesnicenco Foca XXXXXX;

Cojuharenco Ivan XXXXXX;

Purcel Andrei XXXXXX;

Termenul de examinare,
instanța de recurs: 14.07.2020 – 04.08.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar „*Voroșilovgradskogo Garnizona*”, URSS, din 26 februarie 1945, Colesnicenco Foca, Cojuharenco Ivan și Purcel Andrei, au fost condamnați în baza art. 54¹ „b” Cod penal al RSSU la 20 ani de muncă silnică, cu decăderea ulterioară din drepturi conform p. „a”, „b” și „v” art. 29 Cod penal al RSSU pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Colesnicenco Foca, fiind înrolat în Armata Roșie, pe 16.10.1941, în timpul luptelor pentru or. Odessa, benevol s-a predat inamicului, trădând Patria. La 20.05.1943, fiind eliberat din prizonierat, s-a înrolat în rândurile poliției s. XXXXXX, activând până în luna martie 1944, susținând regimul ocupanților fasciști.

Inculpatul Cojuharenco Ivan, fiind mobilizat în Armata Roșie, în timpul luptelor, la 01.08.1941, benevol s-a predat inamicului, trădând Patria. Fiind eliberat din prizonierat, în perioada decembrie 1941 – aprilie 1943, a revenit în s. XXXXXX, unde a activat ca ajutor de staroste, adjunct al primarului și polițist, îndeplinind ordinele ocupanților fasciști.

Inculpatul Purcel Andrei, fiind înrolat în Armata Roșie, în timpul luptelor pe 14.10.1941, benevol s-a predat inamicului, trădând Patria. La 17.04.1942, fiind eliberat din prizonierat, s-a angajat în calitate de polițist în s. XXXXXX, executând ordinele ocupanților fasciști.

3. Prin decizia Tribunalului Militar „*Iujno-Uraliskogo voennogo okruga*”, URSS, din 10 decembrie 1954, sentința a fost modificată, pedeapsa stabilită condamnaților a fost redusă până la 10 ani privațiune de libertate, fiind menținută în rest.

4. Hotărârile au devenit irevocabile.

5. La 14 iulie 2020, Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârilor menționate, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Colesnicenco Foca, Cojuharenco Ivan și Purcel Andrei.

Recurentul a invocat că Colesnicenco Foca, Cojuharenco Ivan și Purcel Andrei au fost condamnați pentru fapte neconfirmate în ședința de judecată, fiindu-le încălcat flagrant dreptul lor la un proces echitabil, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată.

6. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General Adjunct în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii

precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul hotărârilor contestate relevă că condamnații nu au fost asistați de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile lor și probele administrate în dosarul respectiv, fondându-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că instanțele au ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care v-a hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să se apere însuși și fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „*trădare de patrie*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanțele judecătorești în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnaților, constituie un viciu fundamental, care au afectat hotărârile atacate și dovedesc univoc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Colesnicenco Foca, Cojuharenco Ivan și Purcel Andrei la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârilor contestate, ca fiind afectate de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

7. Conform art. 452, 453 alin. (1), 457, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Mircea Roșioru, casează sentința Tribunalului Militar „*Voroșilovgradskogo Garnizona*”, URSS, din 26 februarie 1945 și decizia Tribunalului Militar „*Iujno-Uraliskogo voennogo okruga*”, URSS, din 10 decembrie 1954, privind condamnarea lui Colesnicenco Foca XXXXXX, Cojuharenco Ivan XXXXXX și Purcel Andrei XXXXXX în baza art. 54¹ „b” Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu decăderea ulterioară din drepturi conform art. 29 p. „a”, „b” și „v” Cod penal al RSSU pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Colesnicenco Foca XXXXXX, Cojuharenco Ivan XXXXXX și Purcel Andrei XXXXXX sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Nicolae Craiu

Mariana Pitic